

Hofors kommun

Granskning av styrning och rutiner för
redovisning av driftskostnader

Revisionsrapport

Offentlig sektor
KPMG AB
Oktober 2010
Antal sidor: 14

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	2
5.1	Korttidsinventarier och inventarier av mindre värde	3
5.2	Avskrivningar och nedskrivningar	4
5.3	Tillkommande utgifter	4
5.4	Reparationer och underhåll	4
5.5	Redovisning av egen nedlagd tid	5
6.	Ansvarig nämnde/styrelse	5
7.	Metod	5
8.	Oberoende och integritet	5
9.	Projektorganisation	5
10.	Redovisningsregler inom Hofors kommun	6
10.1	Upplysningar i kommunens årsredovisning	7
10.2	Anläggningsredovisning	8
10.3	Stöldbegärlig egendom/fysisk kontroll och inventering	9
10.4	Avskrivningar och aktivering av anläggningstillgångar	10
10.4.1	Komponentavskrivning	10
11.	Investeringar i Hofors kommun	11

1. Sammanfattning

KPMG har fått i uppdrag av Hofors kommuns revisorer att genomföra en granskning av kommunens styrning och rutiner för redovisning av investeringar och driftkostnader.

Vi har i vår granskning funnit en del förbättringsområden kring hanteringen av investerings- och driftfrågor. Kommunen har inga dokumenterade riktlinjer för investeringsredovisningen. Det finns en upprättad skrivelse om redovisningsprinciper som ingår som en del i bokslutsrapporterna som kommunen upprättar. Dock uppfyller detta inte det stöd som verksamheterna behöver för att redovisning av investerings- och driftskostnader ska bli rättvisande. Vi anser att kommunen med fördel kan utveckla skriftliga rutinbeskrivningar för vilka redovisningsregler som ska gälla för Hofors kommun.

Ekonomifunktionen kan också med fördel utveckla kontrollerna efter anpassning av nya rutinbeskrivningar för redovisningen.

Hofors kommun uppfyller inte kraven för hur materiella anläggningstillgångar ska redovisas i årsredovisningen. En av orsakerna uppges hänföras till att anläggningsredovisningen i dagsläget inte speglar verkligheten som bl.a. beror på att inga försäljningar eller utrangeringar av tillgångar registrerats i registret. Rutiner för identifiering av unika objekt i anläggningsregistret bör utvecklas. Vi anser att en anläggningstillgång som aktiveras bör vara unik i objektnummeringen samt beskrivningen av artikelbenämningen bör utvecklas så att man kan hänvisa till exakt vilket objekt som avses.

Kommunen bör även arbeta vidare med att utveckla redovisningen av anläggningstillgångarna så att nödvändig statistik och information kan tas fram i samband med upprättandet av årsredovisningen.

Idag genomförs inga inventeringar av egendom som kan betecknas som stöldbegärlig. Enbart register över datorer och tillbehör upprättas och uppdateras löpande. Vi rekommenderar att Hofors kommun ser över vilka riktlinjer som ska gälla för verksamheterna avseende vad som ska inventeras och hur detta ska rapporteras in till ekonomifunktionen.

Enligt vår bedömning är det god redovisningssed att påbörja avskrivningar vid den tidpunkt som en investering tas i bruk och är färdigställd och inte avvakta med detta till bokslutsarbetet.

Sammantaget kan Hofors kommun med fördel utveckla hanteringen av investeringar i redovisningen samt hur dessa sedan redovisas i anläggningsregistret. Det saknas tydliga riktlinjer för hur verksamheter inom kommunen ska hantera skillnaden mellan investerings- eller driftskostnader, genomföra fysiska kontroller av tillgångar, rapportering av att tillgångar har försålts/uttrangerats. Vår förhoppning är att, med stöd av våra iakttagelser som gjorts i denna granskning, kommunen finner nya krafter för att styra upp hanteringen av investeringsredovisningen samt utveckla rutiner och kontroller av efterlevnad så att redovisningen kan komma att uppfylla externa krav.

2. Bakgrund

Ändamålsenlig styrning och rutiner för redovisning av driftkostnader och investeringar är en förutsättning för att externa krav i lagstiftning, god redovisningssed och rekommendationer ska kunna uppfyllas. Det är därför nödvändigt att någon form av vägledning är formaliserad, att ansvariga inom styrelsen och nämnder har kännedom om och fått utbildning i vägledningens praktiska tillämpning. Även inbyggda kontroller bör finnas som säkerställer att styrkrav tillämpas på ett korrekt sätt för att få en rättvisande redovisning av fördelningen mellan driftkostnader och investeringar i olika klassificeringar.

Brister i styrningen och rutiner kan få som konsekvens att driftkostnader redovisas som investeringar eller tvärtom med risk för fel i underlag för beräkning och fördelning av kapitalkostnader, fel information i årsredovisningen och att externa krav inte uppfylls.

3. Syfte

Projektets *syfte* har varit att bedöma om kommunen har en ändamålsenlig styrning av vad som är en investering eller driftkostnad, rutiner för kontering och kontroller av efterlevnad till interna krav så att redovisningen uppfyller externa krav.

Projektets olika *delmål* har varit att kartlägga och bedöma om:

- Interna riktlinjer finns som tydliggör vad som är en investering och dess klassificering eller driftkostnad och rutiner som styr kontering av transaktioner och avskrivningstider för investeringar i redovisningen.
- Transaktioner i redovisningen utförs enligt god redovisningssed med jämförelse mot externa krav i lagstiftning och rekommendationer.
- Ansvariga för kontering av transaktioner inom styrelsens och nämndernas förvaltning har kännedom om interna krav och tillräcklig kunskap om vad som är en investering och dess klassificering eller driftkostnad.
- Former/system finns för beräkning och fördelning av kapitalkostnader för investeringar.
- Former/system finns för systematisk kontroll av transaktioners riktighet i redovisningen och anläggningsregister.

4. Avgränsning

Granskningen avser investeringar under 2010. Underlaget vid detaljgranskningen har varit anläggningsredovisningen och huvudboken för år 2010.

5. Revisionskriterier

En anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, 6 kap 1 § Lag om kommunal redovisning. Anläggningstillgångar skall skrivas av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden, 6 kap 4 § Lag om kommunal redovisning.

I sin rekommendation nr 11.1 2006 redogör Rådet för kommunal redovisning (RKR) för den redovisningsmässiga hanteringen av materiella anläggningstillgångar. Av RKR:s rekommendation 11.1 *Materiella anläggningstillgångar* regleras hur;

- materiella anläggningstillgångar skall definieras
- när en materiell anläggningstillgång skall redovisas som tillgång
- hur anskaffningsvärdet skall fastställas
- hur avskrivningar skall beräknas
- hur utrangeringar och avyttringar skall redovisas
- värdering skall ske, samt
- vilka tilläggsupplysningar som skall lämnas

5.1 Korttidsinventarier och inventarier av mindre värde

Rådet för kommunal redovisning har i september 2009 utgett en information om hur ovanstående begrepp skall tolkas. Enligt denna så anser RKR att det finns skäl med hänvisning till väsentlighetsprincipen att inte aktivera korttidsinventarier och inventarier av mindre värde. Det är dock viktigt att kravet på rättvisande bild tillgodoses genom att beloppsgränserna inte sätts för högt eller varaktighetstiden för lång. Praxis innebär också att inventarier som kan antas ha en ekonomisk livslängd om högst 3 år i allmänhet inte aktiveras utan kostnadsförs i sin helhet i samband med anskaffningen. Skattemässigt accepteras att korttidsinventarier och inventarier av mindre värde kostnadsförs direkt i samband med anskaffningen; de är direkt avdragsgilla vid beräkningen av underlaget för inkomstskatt. Med mindre värde avses skattemässigt att anskaffningsvärdet understiger ½ prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring (1962:381)

Tillämpade beloppsgränser bör anges i tilläggsupplysningarna till årsredovisningen.

För anskaffningar av inventarier som har ett naturligt samband eller som kan anses ingå som ett led i en större inventarieinvestering bör bedömningen av vad som skall räknas som inventarier av mindre värde göras utifrån inventariernas sammanlagda anskaffningsvärde. Vidare är det viktigt att samma belopp gäller för samtliga nämnder inom kommunen.

I den händelse man beslutar att tillämpa gränsvärden som är högre än det ovan angivna är det viktigt att detta klart framgår i årsredovisningens tilläggsupplysningar och att gränsen tillämpas konsekvent och inte är av sådan storlek att det kan befaras att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild.

Sammanfattningsvis så skall utgiften inte vara av ringa värde samt ha en ekonomisk livslängd överstigande tre år för att kunna aktiveras som en anläggningstillgång.

5.2 Avskrivningar och nedskrivningar

RKR har i idéskriften *Avskrivningar* från december 2009 behandlat frågan om avskrivning och nedskrivning av tillgångar. Tillgångar med begränsad nyttjandeperiod skall skrivas av systematiskt över denna nyttjandeperiod enligt vid anskaffningstidpunkten fastställd plan. I den mån restvärde finns skall detta inte ingå i underlaget för avskrivning. Vald avskrivningsmetod ska spegla hur tillgångens värde eller servicepotential förändras över tiden.

Vid behov bör komponentavskrivning tillämpas, dvs separata delar av en investering som har en annan avskrivningstid och ett väsentligt värde bör skrivas av separat.

En tillgång kan bli aktuell för nedskrivning.

5.3 Tillkommande utgifter

Enligt RKR 11.1 ska tillkommande utgifter för materiell anläggningstillgång läggas till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda och/eller servicepotential förbättras jämfört med prestandanivån och/eller servicepotentialen vid anskaffningstillfället. Alla andra tillkommande utgifter ska redovisas som kostnader i den period då de uppkommer.

Exempel på åtgärder som kan anses medföra en sådan ökning av tillgångens prestanda och/eller servicepotential att utgiften ska läggas till anskaffningsvärdet är:

- modifiering av tillgången som förlänger den beräknade nyttjandeperioden eller som höjer tillgångens kapacitet och/eller servicepotential
- förändringar som medför avsevärd förbättring av kvaliteten hos producerade produkter eller tjänster eller
- förändringar som medför en avsevärd minskning av produktionskostnaderna

5.4 Reparationer och underhåll

Ett syfte med redovisningen är att förmedla en rättvisande bild. Det är viktigt att redovisningsregler och god redovisningssed efterlevs så att det är möjligt att erhålla en jämförbarhet mellan kommuner.

Reparations- och underhållskostnader är enligt god redovisningssed kostnader för sådana åtgärder som vidtas i syfte att bevara eller återställa en anläggningstillgångs tekniska och funktionella status till den som gällde när tillgången anskaffades. Åtgärder som innebär en standardförbättring räknas som en investering. Vid en ombyggnation eller vid mer omfattande renovering kan det vara svårt att bedöma vad som är underhåll respektive investering. En noggrann analys av de åtgärder som vidtas krävs normalt. Många gånger skall en åtgärd fördelas mellan investering och underhåll, t ex om en fastighet eller en väg renoveras och när det samtidigt görs vissa standardhöjande åtgärder.

Bedömning av hur åtgärderna skall redovisas bör ske redan vid budgetering/projektering av projektets utgift för att få ett rättvisande underlag till investeringsbeslut och budgetändamål.

Denna bedömning, varför åtgärden ska redovisas som investering eller underhåll bör motiveras och dokumenteras.

För redovisningens del är det utan betydelse hur utgiften hanterats budgetmässigt, dvs. om några utgifter av misstag finns upptagna i investeringsbudgeten men ej är av den arten att de kan aktiveras skall de redovisas som en kostnad.

5.5 Redovisning av egen nedlagd tid

Principerna för redovisning av egentillverkade tillgångar följer reglerna för förvärvade tillgångar. Grundläggande så är det kostnader för att få tillgången på plats och i skick för sitt ändamål. Administrativa kostnader och andra allmänna kostnader skall inte ingå i anskaffningsvärdet för en materiell tillgång såtillvida kostnaderna inte är direkt hänförliga till investeringen och anskaffningen. Med direkt hänförlig menas enligt vår mening att arbetsinsatsen är direkt kopplad till investeringen som sådan, t ex gäller detta projektering och arbete med ritningar, kalkylering, arbetsledning under byggnationen etc. där kommunen genom underlag såsom t ex tidredovisning påvisar hur den nedlagda tiden använts. Att generellt fördela ut nedlagd arbetstid på olika investeringsprojekt bedöms inte vara rättvisande ur redovisningssynpunkt.

6. Ansvarig nämnde/styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsen.

7. Metod

Studier av gällande lagstiftning och gällande praxis.

Vi dokumenterar Hofors kommuns hantering av frågor kring investerings- och driftskostnader.

Intervjuer med ansvariga tjänstemän inom kommunledningskontoret samt Hofors Hus AB.

Analys- och rapporteringsfas.

8. Oberoende och integritet

Vi har i enlighet med Skyrevs rekommendation provat vårt oberoende. Vi har inte funnit några sådana omständigheter som tyder på att vårt oberoende och integritet kan ifrågasättas.

9. Projektorganisation

Camilla Karlsson, certifierad kommunal revisor, har varit projektansvarig. Magnus Larsson har deltagit i egenskap av sin roll som kundansvarig för kommunens revisorer i Hofors kommun.

10. Redovisningsregler inom Hofors kommun

Det finns en upprättad skrivelse om redovisningsprinciper som ingår som en del i bokslutsrapporterna som kommunen årligen upprättar. Där framgår att anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planerliga avskrivningar samt inkomster. Inventarier och övriga anskaffningar som har ett anskaffningsvärde mindre än ett halvt basbelopp eller en nyttjandeperiod understigande 3 år ska redovisas på driftbudgeten. Avskrivningar ska påbörjas när en investering är slutförd.

Kommunen har fastslagit nyttjandeperioden av följande anläggningstillgångar till:

▪ Byggnader och anläggningar	20 – 33 år
▪ Idrottsanläggning, utrustning	10 år
▪ Persondator, maskiner, inventarier	5 år

Kommentar

Kommunen kan med fördel utveckla skriftliga rutinbeskrivningar för vilka redovisningsregler som ska gälla för Hofors kommun. Det uppges att kunskapen ute i verksamheterna är varierande om vad som är skillnad mellan investering och drift, hur detta ska redovisas och varför det är viktigt med en distinkt åtskillnad.

Ekonomifunktionen genomför endast kontroller där jämförelser sker mellan vad som konteras som förbrukningsinventarier mot investeringsbudgeten. Denna kontroll sker någon gång per år. Även slumpmässiga kontroller sker när en till beloppet större faktura passerar någon ekonom, ofta går dessa direkt till attesterande kommunchef. Ekonomifunktionen kan med fördel utveckla kontrollerna efter anpassning av nya rutinbeskrivningar för redovisningen.

Generellt sett kan följande punkter med fördel beröras i en skriftlig version av redovisningsregler:

- Hänvisning till gällande regelverk och rekommendationer.
- Definition av investering samt inventarier av mindre värde.
- Definition av vilka reinvesteringar och tillkommande utgifter som kan aktiveras som tillgång, t.ex. om- och tillbyggnationer.
- Avskrivningstider i externredovisningen
- Hur kapitalkostnader i internredovisningen ska beräknas.
- Hantering av stöldbegärlig egendom understigande gränserna för investering.
- Rutinbeskrivning av investeringsprocessen som t.ex.:
 - behovsanalys, beskrivning, motivering om valt redovisningsätt

- beslutsunderlag
 - investeringskalkyler
 - budget för investeringar
 - beslutsgång, beloppsgränser
 - redovisning och uppföljning
- Hantering av försäljningar och utrangeringar:
- beslut
 - prissättning, värdering
 - redovisning
- Rutin för återkommande kontrollinventeringar
- Upplysningar i årsredovisningen

10.1 Uppllysningar i kommunens årsredovisning

Upplysningskraven i gällande redovisningsrekommendationer RKR 11.1 *Materiella anläggnings-tillgångar* ställer krav på att vissa uppgifter redovisas i årsredovisningen. För att kunna uppfylla de normerande kraven måste kommunens anläggningsredovisning svara upp mot dessa.

Några av de uppgifter som skall lämnas är tillämpad avskrivningsmetod samt nyttjandeperiod eller tillämpad procentsats för avskrivning, för varje slag av materiell anläggningstillgång. Vidare ska uppllysning lämnas om ackumulerat anskaffningsvärde, ackumulerade avskrivningar.

För varje slag av materiell anläggningstillgång skall en avstämning presenteras för det aktuella året som visar redovisat värde vid årets början, investeringar, redovisat värde av avyttringar och uttrangerande anläggningstillgångar, nedskrivningar, återförda nedskrivningar, avskrivningar, överföringar från eller till annat slag av tillgång, övriga förändringar och redovisat värde vid årets slut. Uppllysning om tillämpade beloppsgränser för definition av inventarier av mindre värde ska också lämnas.

Kommentar

Hofors kommun uppfyller inte kraven för hur materiella anläggningstillgångar ska redovisas i årsredovisningen. En av orsakerna uppges hänföras till anläggningsredovisningen som i dagsläget inte speglar verkligheten, se även 10.2 nedan.

Uppllysning om ackumulerat anskaffningsvärde uppgår enligt anläggningsredovisningen till 342 293 845,45 kr (2010-09-03) vilket enligt uppgift är en orimligt hög tillgångsmassa, bl.a. på

grund av att inga försäljningar eller utrangeringar av tillgångar registrerats i registret. Ackumulerade avskrivningar går inte heller att utläsa av listan.

Under hösten 2010 kommer kommunen att upprätta ett nytt anläggningsregister och i samband med det utvecklingsarbetet bör hänsyn tas till rådets rekommendation för att underlätta arbetet med att ta fram upplysningar till årsredovisningen för 2011.

10.2 Anläggningsredovisning

Det anläggningsregister som redovisats för oss i detta uppdrag ligger i ett separat system *Softline*. Med investeringsbudgeten som grund tas beslut inom respektive verksamhet när en investering ska genomföras. Projektnummer tilldelas de olika investeringsprojekten och konteras i klass 1210 under pågående arbeten. Aktivering av tillgångarna sker i samband med bokslut genom att listan går igenom genom att identifiera alla avslutade projekt. Projektnummer i redovisningen ska vara unikt och blir samma vid aktivering i anläggningsregistret.

Beloppsgränsen för aktiveringar ligger inom Hofors kommun på ett halvt basbelopp (f.n. 21 600 kr). De uppgifter som kan utläsas av anläggningsregistret är objektnummer, typ av tillgång, summa anskaffningsvärde, anskaffningsår, avskrivningstid, restvärde, årets avskrivning samt restvärde efter avskrivning. Varje tillgång är sorterad efter kostnadsställe.

Anläggningsregistret innehåller många objekt och ackumulerat anskaffningsvärde uppgår till över 342 mkr. Under de senaste 14 åren har inga registreringsuppdrag genomförts av ekonomifunktionen om att ta bort en tillgång från registret på grund av att en tillgång försålts eller utrangerats. Det finns inga uppgifter om kommunen registrerat detta ännu längre tillbaka. Detta medför att det finns en stor osäkerhet i balansposten *Anläggningstillgångar* i kommunens årsredovisning.

Kommentar

Vid analys av innehållet i anläggningsregistret kan vi konstatera att det längre tillbaka i tiden finns många tillgångar som uppgår till allt för obetydliga summor. Under 2000-talet är aktivering av små belopp mer sällsynt.

Det finns dock några tillfällen där tillgångarna borde tagits direkt som en driftskostnad samt att den avskrivningstid som registrerats inte överensstämmer med kommunens uttalade nyttjandeperioder för datorer och inventarier. Rutiner för identifiering av unika objekt i anläggningsregistret bör också utvecklas.

Vi anser att en anläggningstillgång som aktiveras bör vara unik i objektnummereringen samt beskrivningen av artikelbenämningen bör utvecklas så att man kan hänvisa till exakt vilka gator (om flera gator kan hänvisning ske till ett definierat område¹), gatubelysningar² eller fordon som avses. Vi har funnit att ett stort antal tillgångar har samma objektnummer vilket inte överensstämmer med vad som uppgetts att varje tillgång ska ha ett unikt objektnummer. Inför upplägget av nytt anläggningsregister bör man säkerställa att detta inte blir möjligt i framtiden.

¹ Enligt en fördefinierad karta som uppdateras var eftersom nya vägar/områden tillkommer i kommunen

² Ibid

Objektnr	Artikel	Ansk.kostn.	Ansk.år	Avskr.tid
08473	Arbetsplatsutrustning	3 523 kr	2008	5 år
6451	Bärbar dator	9 954 kr	2006	3 år
08410	Fordon 1	225 000 kr	2008	5 år
08410	Fordon 2	52 778 kr	2008	2 år
1002	Gator	232 900 kr	1975	20 år
1003	Gatubelysning	86 100 kr	1986	25 år
1003	Gatubelysning	169 500 kr	1987	25 år
1003	Gatubelysning	53 700 kr	1968	25 år

Ekonomifunktionen som ansvarar för anläggningsregistret bör få ett mer uttalat mandat att ifrågasätta tillgångar om det är en investering eller inte. Visserligen har verksamhetschefer rätten att fatta beslut om en tillgång ska matchas mot investeringsbudgeten³ men vid uppenbara fel som bryter mot kommunens redovisningsprinciper måste ekonomifunktionen ha befogenheten att ifrågasätta redovisningen. Dessa olika roller bör tydliggöras. Ytterst ska ekonomifunktionen sedan svara för att årsredovisningen är rättvisande.

Vi rekommenderar också att kommunen utvecklar en rutin för inhämtning av uppgifter vid förändringar av tillgångsmassan, m.a.o. när en tillgång försäljs eller utranteras. Det är inte acceptabelt att kommunens redovisning av tillgångar inte överensstämmer med verkligheten. Detta arbete borde prioriteras inför nästa årsbokslut. Förslagsvis kan en skrivelse som efterfrågar om eventuella försålda eller utranterade tillgångar genomförts under året. Detta kan ekonomifunktionen med fördel ta in uppgifter om ca 1 månad innan räkenskapsårets slut och därefter årligen genomföra samma rutin inför bokslutsarbetet.

Sammantaget rekommenderar vi att kommunen bör arbeta vidare med att utveckla redovisningen av anläggningstillgångarna så att nödvändig statistik och information kan tas fram i samband med upprättandet av årsredovisningen.

10.3 Stölbegärlig egendom/fysisk kontroll och inventering

För att ha kontroll över kommunens egendom bör ett register föras över all stölbegärlig egendom även om anskaffningsvärdet understiger det värde som används inom kommunen för aktivering av tillgångar i redovisningen. Såsom vi uppfattat rutinerna genomförs inventering löpande i samband med nya datorinköp. Samtidigt stölmärks datorerna och vissa tillbehör. Vad beträffar övriga inventarier sker ingen inventering eller stölmärkning i dagsläget.

³ Eventuella överskridanden av investeringsbudgeten är något som verksamheten får ta ansvar för vid budgetuppföljningar och ingår inte i ekonomifunktionens ansvar att ifrågasätta.

Kommentar

Idag genomförs inga inventeringar av egendom som kan betecknas som stöldbegärlig. Enbart register över datorer och tillbehör upprättas och uppdateras löpande.

Vi rekommenderar att Hofors kommun ser över vilka riktlinjer som ska gälla för verksamheterna avseende vad som ska inventeras och hur detta ska rapporteras in till ekonomifunktionen. Förslagsvis kan inventeringsmomentet genomföras i samband med den fysiska kontrollen av eventuella försäljningar/utrangeringar av anläggningstillgångar, se 10.2 ovan.

10.4 Avskrivningar och aktivering av anläggningstillgångar

I samband med bokslut och aktivering av en tillgång påbörjas avskrivningarna utifrån den princip som kommunen tagit ställning till, se avskrivningstider i avsnitt 10 ovan.

När kommunen ska genomföra en ny investering uppdras detta till kommunens koncernbolag DTU som i sin tur anlitar dotterbolaget Hofors hus AB som utförare. I samband med dessa investeringsuppdrag lägger kommunen upp ett projektnummer som projektkostnaderna ska gå mot. Oftast sker fakturering i samband med bokslut.

Kommentar

Enligt vår bedömning är det god redovisningssed att påbörja avskrivningar vid den tidpunkt som en investering tas i bruk och är färdigställd och inte avvakta med detta till bokslutsarbetet.

Vi har granskat ett antal underlag som ska ligga till grund för aktivering av investeringsprojekt. Underlagen kan med fördel bli bättre från Hofors hus AB. En faktura bör innehålla uppgifter om vad fakturan avser, oavsett om fakturan kommer från ett kommunalt bolag eller annan extern leverantör. Ett investeringsprojekt kan även innehålla vissa delar som kan komma att bli aktuell för komponentavskrivning. För att redovisningen ska bli så rättvisande som möjligt bör ekonomifunktionen och Hofors hus AB (i detta exempel) hitta rutiner för vad en faktura bör innehålla för att underlätta bedömning av avskrivningstider etc. Det hela handlar om att förbättra den interna kommunikationen och utveckla rutiner som man gemensamt bör komma överens om.

Inför årsbokslutet bör kommunen även ta in uppgifter från Hofors hus AB om färdigställandegrad av pågående projekt. Hofors hus AB fakturerar inga kapitalkostnader för investeringar utan bolaget tar den kostnaden direkt på driften. Det finns i dagsläget inget system för beräkning och fördelning av kapitalkostnader för investeringar.

10.4.1 Komponentavskrivning

Viktiga delar, komponenter, i anläggningstillgångar kan behöva ersättas regelbundet. Det kan t.ex. gälla pumpar, styrutrustning i reningsverk. Eftersom avskrivningarna skall avspegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas kan det vara lämpligt att sådana komponenter som har en annan nyttjandeperiod och utgör ett väsentligt värde redovisas och skrivs av som separata enheter. Utgiften för att anskaffa en sådan komponent redovisas som

anskaffning av en ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.⁴

Kommentar

Kommunen tillämpar idag inte komponentavskrivning. Vi vill uppmärksamma på att det ibland kan finnas anledning att ta ställning om komponentavskrivning bör tillämpas. Med tydligare faktureringsunderlag vid investeringsprojekt kan bedömning ändock möjliggöras.

11. Investeringar i Hofors kommun

Totalt uppgick kommunens investeringar till 11,6 mkr enligt årsredovisningen 2009 mot planerad investeringsbudget om 28,2 mkr. Ordinarie budget inför budgetåret 2009 uppgick till 24,9 mkr och en tilläggsbudget om 3,3 mkr togs senare. Detta nyttjades dock inte och avvikelserna uppgick slutligen till +16,6 mkr jämfört med lagd budget.

Av budgeten för 2010 uppgår planerade investeringar till 20,8 mkr. Jämfört med föregående år har investeringsbudgeten sänkts med 7,4 mkr.

<i>Investeringar</i>	<i>Årsredovisning</i>	<i>Budget</i>	<i>Avvikelse</i>	<i>Budget</i>
<i>Styrelse/nämnder</i>	<i>2009</i>	<i>2009</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Kommunstyrelsen	11,3	24,4	+13,1	17,8
Barn- och utbildningsnämnden	0,2	3,8	+3,6	2,0
Miljö- och byggnadsnämnden	0,1	0,0	-0,1	0,2
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0	0,8
Total investering i Hofors kommun	11,6	28,2	+16,6	20,8

Kommentar

Inför budgetåret 2009 beslutades om en investeringsbudget som sedan kompletterades med ytterligare ett antal miljoner. Vid årets slut hade kommunen dragit i handbromsen och på grund av rådande lågkonjunktur stoppat/skjutit upp ett antal investeringar. Kommunstyrelsen begärde hos fullmäktige att föra över drygt 7 mkr av de investeringar som inte slutförts/påbörjats till 2010 års investeringsbudget.

Hofors kommun kan med fördel utveckla hanteringen av investeringar i redovisningen. Det saknas tydliga riktlinjer för hur verksamheter inom kommunen ska hantera skillnaden mellan investerings- eller driftskostnader, genomföra fysiska kontroller av tillgångar, rapportering av att tillgångar har försålts/utrangerats.

⁴ Rådet för kommunal redovisning, RKR 11.1

Vår förhoppning är att, med stöd av våra iakttagelser som gjorts i denna granskning, kommunen finner nya krafter för att styra upp hanteringen av investeringsredovisningen samt utveckla rutiner och kontroller av efterlevnad så att redovisningen kan komma att uppfylla externa krav.

KPMG AB, dag som ovan

Camilla Karlsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Magnus Larsson
Kundansvarig